

prima instanță: M. Muruianu

instanța de apel: N. Traciuc, I. Cotruță, E. Fistican

DECIZIE

02 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru,
Valentina Clevadi, Iurie Bejenaru,
Oleg Sternioală, Petru Moraru

examinând recursul declarat de întreprinderea mixtă „LKW-Aleks Spedition” societate cu răspundere limitată,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de întreprinderea mixtă „LKW-Aleks Spedition” societate cu răspundere limitată împotriva societății comerciale „Birlic-95” societate cu răspundere limitată și Novicov Serghei privind încasarea sumei, și

la acțiunea reconvențională formulată de societatea comercială „Birlic-95” societate cu răspundere limitată împotriva întreprinderii mixte „LKW-Aleks Spedition” societate cu răspundere limitată privind încasarea sumei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de societatea comercială „Birlic-95” societate cu răspundere limitată, casată hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 08 octombrie 2014 și pronunțată o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă

La 03 septembrie 2013, întreprinderea mixtă „LKW-Aleks Spedition” societate cu răspundere limitată a înaintat cererea de chemare în judecată împotriva societății comerciale „Birlic-95” societate cu răspundere limitată și Novicov Serghei privind încasarea sumei.

În motivarea acțiunii a invocat reclamantul că, în conformitate cu contractul de transport nr. 878/1 din 27 februarie 2013, încheiat între ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL și SC „Birlic-95” SRL, precum și cu comanda înaintată, ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a prestat servicii, iar SC „Birlic-95” SRL și-a asumat obligația de a achita serviciile respective.

Susține reclamantul că, au fost îndeplinite 2 curse, fiind asigurată transportarea încărcăturilor în interesul pârîtului din Germania către Republica Moldova. Deși reclamantul și-a îndeplinit pe deplin și în modul corespunzător obligațiile asumate, pârîtul nu a achitat serviciile îndeplinite, subliniind că, serviciile, în partea în care se

solicită a fi încasată valoarea lor de la pîrît, au fost recepționate fără obiecții sau pretenții.

Menționează că, înțelegerea părților a fost întocmită în scris, iar îndeplinirea serviciilor se demonstrează prin acte scrise, semnate și ștampilate de ambele părți.

Conform contractului nominalizat supra, termenul de plată a facturilor este de 30 de zile.

Facturile au fost emise cu data de 07 martie 2013 și 22 martie 2013, astfel, la data depunerii acțiunii, fiind depășit termenul de plată, au devenit scadente.

Mai susține reclamantul că, Novicov Serghei a garantat și a promis achitarea de către SC „Birlic-95” SRL, în termenii stabiliți, a datoriei.

Solicită ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, încasarea, în mod solidar, din contul lui Novicov Serghei și SC „Birlic-95” SRL, în beneficiul ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, a datoriei în mărime de 71577,45 de lei; a dobânzii de întârziere în mărime de 7010,67 de lei; cheltuielile pentru taxa de stat și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 de lei.

La 10 decembrie 2013, ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a depus cerere de concretizare a acțiunii prin care a solicitat încasarea din contul lui Novicov Serghei și SC „Birlic-95” SRL, în mod solidar, în beneficiul ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, a datoriei în mărime de 71577,45 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 7010,67 de lei; cheltuielile de judecată, inclusiv, cheltuielile de executare a încheierii de asigurare în mărime de 2400 de lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 de lei precum și cheltuielile pentru taxa de stat.

La 04 februarie 2014, SC „Birlic-95” SRL a înaintat împotriva ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL cerere reconvențională prin care a solicitat încasarea din contul ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, în beneficiul SC „Birlic-95” SRL, a venitului ratat în sumă de 2900 de euro și amenzii în mărime de 1200 de euro, echivalentul în lei conform cursului BNM la momentul executării; precum și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 119 – 121 vol. I)

Menționează SC „Birlic-95” SRL că, la 27 februarie 2013, a încheiat cu SC „Agrogled” SRL contractul de transport nr. 878. (f.d. 186-191 vol. I)

Neavând mașini pentru a putea oferi serviciile contractate, la aceeași dată, a încheiat cu ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, contractul de transport nr. 878/1.

Din motiv că, ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL nu și-a executat obligațiile contractuale corespunzător și nu a oferit automobil potrivit pentru executarea comenzii nr. 3 din 15 martie 2013, SC „Agrogled” SRL a renunțat la serviciile de transport contractate de la SC „Birlic-95” SRL, astfel, ultimului fiindu-i aduse prejudicii materiale în valoarea sus-indicată.

La 06 iunie 2014, ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a depus cerere prin care a solicitat încetarea procesului în partea pretențiilor înaintate împotriva lui Novicov Serghei.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 07 iulie 2014, cererea privind renunțarea la acțiune, formulată de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL împotriva lui Novicov Serghei, a fost admisă și încetat procesul civil în această parte.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 08 octombrie 2014, cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL împotriva SC „Birlic-95” SRL a fost admisă și s-a încasat de la SC „Birlic-95” SRL, în

beneficiul ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, suma de 71577,45 de lei, cu titlu de datorie; suma de 7010,67 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere; cheltuieli pentru executarea încheierii de asigurare a acțiunii în sumă de 2400 de lei; cheltuielile pentru achitarea taxei de stat în mărime de 5402 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 lei.

Cererea reconvențională formulată de SC „Birlic-95” SRL împotriva ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2015, a fost admis apelul declarat de SC „Birlic-95” SRL; casată hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 08 octombrie 2014 și pronunțată o nouă hotărîre prin care:

S-a admis cererea reconvențională depusă de SC „Birlic-95” SRL împotriva ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL și s-a încasat de la ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, în beneficiul SC „Birlic-95” SRL, venitul ratat în sumă de 2900 de euro și amenda în mărime de 1200 de euro, echivalentul în lei conform cursului BNM la momentul executării hotărîrii; precum și cheltuielile de judecată în sumă de 1768 de lei.

La 06 aprilie 2015, ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2015, completat la 14 iulie 2015.

În motivarea recursului, a invocat recurentul că, decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, fiind încălcate și aplicate eronat normele de drept material și procedural. Instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; precum și a comis alte încălcări care au dus la soluționarea greșită a pricinii.

Solicită recurentul, admiterea recursului și casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL întemeiat și care urmează a fi admis, casată decizia instanței de apel și menținută hotărîrea primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe.

Potrivit prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Examinînd înscrisurile anexate la dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că decizia instanței de apel a fost pronunțată la 02 aprilie 2015, iar cererea de recurs a fost depusă la 06 aprilie 2015 și respectiv, se constată că recursul a fost declarat în termen.

Conform art.439 alin.(2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 30 iulie 2015, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa SC „Birlic-95” SRL copia recursului declarat de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL. (f.d. 96)

La 12 august 2015, SC „Birlic-95” SRL a depus referință la recursul nominalizat, în care menționează că decizia instanței de apel este legală și întemeiată,

iar recursul declarat de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, urmează a fi respins. (f.d. 100-102)

Conform art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În temeiul normei precitate, Colegiul a examinat recursul declarat de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL și a apreciat decizia instanței de apel drept ilegală și neîntemeiată din motivele enunțate mai jos.

Din materialele dosarului se constată că, la 27 februarie 2013, între ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL și SC „Birlic-95” SRL a fost încheiat contractul de transport nr. 878/1. (f.d. 21-26 vol.I)

Având la bază contractul, precum și comenzile nr. 1 din 27 februarie 2013 și 2 din 15 martie 2013 (f.d. 30 și 35 vol.I), ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a prestat pentru SC „Birlic-95” SRL servicii de transport auto internațional marfar pe ruta Germania-Moldova.

Reieșind din facturile fiscale seria HB nr. 2690069 din 07 martie 2013 (f.d. 27 vol.I) și seria HB nr. 2690069 din 22 martie 2014 (f.d. 32 vol.I), precum și din actele de prestare a serviciilor din 07 martie 2013 și respectiv, 22 martie 2014 (f.d. 29 și 34 vol.I), ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a îndeplinit în volum deplin și în modul corespunzător obligațiile contractuale asumate. La rândul său, SC „Birlic-95” SRL nu a avut pretenții față de executor și urma să achite, conform facturii fiscale din 07 martie 2013, suma de 41624,70 lei și conform facturii fiscale din 22 martie 2014, suma de 39952,75 lei, în total 81577,45 lei.

Potrivit actului de verificare întocmit de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, la situația din 31 iulie 2013, se atestă că SC „Birlic-95” SRL, întru realizarea părții sale din contract, la 03 iulie 2013, a virat la conturile ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL suma de 10000 lei, astfel, datoria micșorându-se pînă la 71577,45 lei. (f.d. 39 vol.I)

Din motiv că, datoria nu a fost stinsă, ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, la 18 iulie 2013, a formulat pretenție față de SC „Birlic-95” SRL, recepționată de ultimul la 19 iulie 2013. (f.d. 37, inclusiv, verso vol.I)

Fiind lăsată fără răspuns pozitiv, la 03 septembrie 2013, ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a formulat cerere de chemare în judecată cu solicitările sus-indicate.

Deși prima instanță a admis acțiunea și a încasat de la SC „Birlic-95” SRL datoria pentru prestarea serviciilor de transport în baza contractului de transport nr. 878/1 din 27 februarie 2013, care rezultă din facturile fiscale din 07 martie 2013 și 22 martie 2014, instanța de apel a considerat că cererea de chemare în judecată formulată de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a fost depusă tardiv.

Cu respectiva soluție instanța de recurs nu este de acord din considerentele expuse mai jos.

Indubitabil este faptul că, între părți a fost încheiat un contract de transport și anume, contractul de transport nr. 878/1 din 27 februarie 2013.

Potrivit art. 666 alin. (1) și (2) Cod civil, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sînt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

Potrivit art. 195 Cod civil, act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Potrivit art. 980 alin. (1) Cod civil, prin contractul de transport, o parte (cărăuș, transportator) se obligă față de cealaltă parte (pasager sau client) să o transporte împreună cu bagajele ei sau respectiv, să transporte încărcătura la locul de destinație, iar cealaltă parte se obligă să plătească remunerația convenită.

Potrivit art. 512 alin (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute.

Potrivit art. 513 alin. (1) Cod civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

Având în vedere că, recurentul și-a executat, în deplină măsură, partea sa din contract, fapt cu ce, reiterăm actele de prestare a serviciilor din 07 martie 2013 și 22 martie 2014 (f.d. 29 și 34 vol.I), este de acord și intimatul, astfel, ultimul, cu aceeași responsabilitate, urma să achite serviciile prestate.

Afirmațiile SC „Birlic-95” SRL pe care le aduce drept justificare pentru refuzul de a achita serviciile și anume precum că, plățile nu pot fi executate din cauza renunțării SC „Agrogled” SRL la serviciile de transport, obiect al contractului de transport nr. 878 din 27 februarie 2013, încheiat între SC „Agrogled” SRL și SC „Birlic-95” SRL (f.d. 186-191 vol. I), contract predecesor celui încheiat cu ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, motivul fiind neexecutarea de către ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a obligațiilor contractuale corespunzător și refuzul de a oferi automobilul potrivit pentru comanda nr. 3 din 15 martie 2013, nu-și găsesc confirmare.

Or, ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL nu solicită achitarea serviciilor conform comenzii nr. 3 din 15 martie 2013 (întreruptă), ci conform comenzilor nr. 1 din 27 februarie 2013 și 2 din 15 martie 2013 (f.d. 30 și 35 vol.I), care potrivit datelor contabile prezentate de SC „Birlic-95” SRL, au fost executate.

Colegiul amintește că, acest fapt este probat, inclusiv, prin actele de prestare a serviciilor din 07 martie 2013 și 22 martie 2014. (f.d. 29 și 34 vol.I)

Ca rezultat al celor constatate, Colegiul consideră că, refuzul intimatului de a achita serviciile prestate, conform facturilor fiscale seria HB nr. 2690069 din 07 martie 2013 (f.d. 27 vol.I) și seria HB nr. 2690069 din 22 martie 2014, sub pretextul sus-indicat, este neîntemeiat și ilegal.

Instanța de apel a aplicat prezentei spețe prevederile art. 1020 alin. (5) Cod civil, care statuează că, pentru încălcarea termenului de livrare se pot cere despăgubiri doar dacă, în termen de 21 de zile din momentul în care încărcătura a fost pusă la dispoziția destinatarului, este înaintată o obiecție scrisă către cărăuș.

Colegiul consideră eronată poziția instanței, or, aceste prevederi se referă la beneficiarul serviciilor de transport, la caz, SC „Birlic-95” SRL și nu la transportator – ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL.

Mai mult, SC „Birlic-95” SRL nu a avut pretenții la termenul de livrare și cererea de chemare în judecată a fost înaintată de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL

care invocă neexecutarea clauzelor contractuale, prin refuzul de a i se achita serviciile prestate.

Prevederile art. 1020 alin. (5) Cod civil, puteau fi aplicate doar față de SC „Birlic-95” SRL și doar în cazul în care, obiectul acțiunii ar fi fost încălcarea termenului de livrare.

În context, Colegiul menționează că potrivit art. 1020 alin. (1) Cod civil, în cazul nerespectării obligațiilor contractuale, părțile sînt obligate să înainteze în prealabil o reclamație.

În același sens, potrivit pct. 9.3 și 9.4 ale contractului nr. 878/1 din 27 februarie 2013, orice litigiu se soluționează pe cale amiabilă, iar în cazul în care, litigiul nu poate fi soluționat pe această cale, se vor înainta pretenții. Următoarea etapă pentru soluționarea litigiului apărut este instanța de judecată competentă.

Colegiul sesizează că nici legislația civilă, în situații precum în speță și nici contractul nu prevăd vreun termen pentru înaintarea pretențiilor, calea prealabilă fiind respectată de către recurent.

În context, Colegiul precizează că instanța de apel nu a ținut cont de aceste prevederi atunci cînd a admis cererea reconvențională formulată de SC „Birlic-95” SRL, or, din materialele cauzei nu poate fi constatat cu certitudine, dacă SC „Birlic-95” SRL a respectat procedura prealabilă.

Revenind la cele expuse mai sus, Colegiul menționează că, potrivit pct. 3.6. al contractului de transport nr. 878/1 din 27 februarie 2013, achitarea serviciului se va face în termen de 30 de zile bancare din ziua prezentării, în original a documentelor ce confirmă livrarea mărfii.

Respectiv, beneficiarul serviciilor de transport, SC „Birlic-95” SRL, urma să verse pe conturile transportatorului, ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, sumele conform facturilor fiscale, în termen de 30 de zile.

Colegiul consideră necesar să precizeze că potrivit art. 1021 alin. (1) și (2) lit. c) Cod civil, termenul de prescripție în raporturile de transport este de un an și începe să curgă din ziua expirării unui termen de 3 luni de la data încheierii contractului de transport.

La caz, contractul de transport a fost încheiat la 27 februarie 2013, termenul de prescripție începînd să curgă din 27 mai 2013. Cererea de chemare în judecată a fost înaintată la 03 septembrie 2013.

În această ordine de idei, se constată că cererea a fost înaintată în termen și cu respectarea procedurii prealabile, iar SC „Birlic-95” SRL nu se poate eschiva de la îndeplinirea obligațiilor contractuale.

Consecvent, potrivit art. 619 Cod civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobînzii pe perioada întîrzierii. Dobînda de întîrziere reprezintă 5% peste rata dobînzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Reieșind din calculul efectuat, dobînda de întîrziere este de 7010,67 lei, sumă pe care pîrîtul/intimatul nu a contestat-o. (f.d. 7 vol.I)

Conform art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii.

Conform art. 90 alin. lit. h) și i) Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecare a pricinii fac parte inclusiv, cheltuielile de executare a actelor judiciare și cheltuielile de asistență juridică;

Conform art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Reieșind din prevederile sus-indicate, Colegiul consideră că prima instanță corect a încasat de la SC „Birlic-95” SRL, în beneficiul ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, cheltuielile de judecată.

Din considerentele expuse și avînd în vedere, că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărîrea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de întreprinderea mixtă „LKW-Aleks Spedition” societate cu răspundere limitată.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2015 și se menține hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 08 octombrie 2014, emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de întreprinderea mixtă „LKW-Aleks Spedition” societate cu răspundere limitată împotriva societății comerciale „Birlic-95” societate cu răspundere limitată și Novicov Serghei privind încasarea sumei, și la acțiunea reconvențională la cererea formulată de societatea comercială „Birlic-95” societate cu răspundere limitată împotriva întreprinderii mixte „LKW-Aleks Spedition” societate cu răspundere limitată privind încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

Petru Moraru